

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Westgat Urk

Opdrachtgever:

projectnummer: 252.00.03.02.00

Onderwerp: beknopte natuurtoets Westgat Urk

Datum: 10-11-2020

KADER

De initiatiefnemer is voornemens om op een onbebouwd perceel aan het Westgat te Urk een aantal bedrijven met eventueel bedrijfswoningen te realiseren. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel van de inventarisatie is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 14 oktober 2020 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: bewolkt, droog, circa 10°C en een zwakke wind.

PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen in de bebouwde kom van Urk tussen de straten Westgat in het noordoosten en de Domineesweg (N352) in het zuidwesten. Ten oosten grenst een woonerf aan het plangebied en ten noorden een kleine bedrijfsloods. De begrenzing van het plangebied wordt weergegeven in figuur 1.

Het plangebied bestaat uit twee delen. De zuid- en westrand bestaat uit een smalle bosstrook met niet te oude bomen en struiken. De rest van het plangebied bestaat uit een licht verruigd grasland dat wordt doorsneden door een wandelpad. Bebouwing en permanent oppervlaktewater ontbreken. Wel was in het grasland een plas water aanwezig vanwege eerdere regenval.

De plannen bestaan uit de realisatie van maximaal 4 bedrijven- kantoren met eventueel bedrijfswoningen. Hiervoor wordt vegetatie verwijderd en grond vergraven. Een belangrijk deel van de boschage in het plangebied blijft behouden, maar het is niet uitgesloten dat aan de randen bomen worden gekapt.

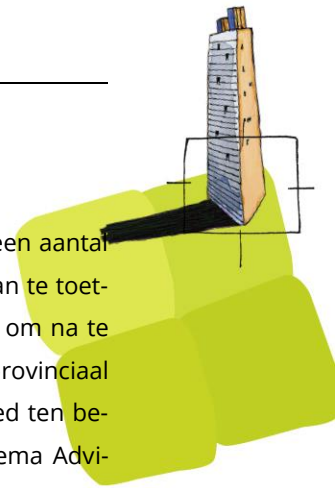
¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Balthasar Bekkerwei 76, 8914 BE Leeuwarden T 058 215 25 15

E info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

Figuur 1. Begrenzing van het plangebied (rode lijn) (bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl)

Impressie van het plangebied, links gezien vanaf de oostzijde richting het westen, rechts de zuidrand gezien vanaf de N352 (14 oktober 2020).

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);

- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna ² (NDFF - 10 november 2020 13:43:53) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied diverse beschermde diersoorten aanwezig zijn. Het betreffen vogels met jaarrond beschermde nesten en zoogdieren.

In het plangebied is een licht verruigd grasland aanwezig waarin tijdens het veldbezoek onder meer de soorten Engels raigras, grote weegbree, witte klaver, witte honingklaver, Canadese fijnstraal, madeliefje en akkerdistel zijn aangetroffen. De bosschage bestaat uit loofbomen, zoals Spaanse aak, zachte berk, iep, es en zwarte els. In de ondergroei werden look-zonder-look en grote brandnetel aangetroffen. De waargenomen plantensoorten duiden op voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten zijn niet bekend uit de omgeving van het plangebied (NDFF) en zijn ook niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Voor beschermde plantensoorten is het plangebied door de inrichting en voedselrijkdom ook niet geschikt als groeiplaats.

Nesten van broedvogels met een jaarrond beschermd nest zijn niet aangetroffen in de bomen binnen het plangebied. Het ligt in het voornemen dat het plangebied op termijn wordt uitgebreid met de bosschage ten noordwesten van het onderzochte gebied. In deze bosschage ten noordwesten van het plangebied, waar op termijn mogelijk ook bedrijven met mogelijk bedrijfswoningen gebouwd moeten worden, kan een jaarrond beschermde nestplaats van vogels niet op voorhand uitgesloten worden. Te verwachten zijn daar soorten zoals de uit de omgeving bekende sperwer en ransuil (NDFF). Het huidige plangebied vormt mogelijk een klein onderdeel van het foerageergebied van deze vogels met jaarrond beschermde nesten.

In de bosschage binnen het plangebied kan een aantal vogels broeden, zoals merel, winterkoning, vink, tiftjaf en houtduif. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend tijdens het broedseizoen beschermd.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

Bebouwing ontbreekt in het plangebied, zodat verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kunnen worden uitgesloten. In de opgaande beplanting aan de zuidrand zijn geen voor vleermuizen geschikte ruimtes aangetroffen, zoals holtes, loszittende schors of spleten. Aan de westrand van het plangebied is wel een aantal essen aanwezig met voor vleermuizen geschikte holtes en spleten. Een verblijfplaats van boombewonende vleermuizen kan daarom niet op voorhand uitgesloten worden. Mogelijk vormt het plangebied een klein onderdeel van het foerageergebied van soorten als gewone en ruige dwergvleermuis, die uit de omgeving van het plangebied bekend zijn (NDFP). De bosschage langs de randen van het plangebied kan bovendien een onderdeel vormen van een vliegroute van vleermuizen.

Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten egel en konijn (NDFP). Voor deze soorten geldt in de provincie Flevoland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van niet-vrijgestelde steenmarter bekend (NDFP). Bebouwing of houtstapels die als verblijfplaats van deze soort kunnen dienen ontbreken in het plangebied. Het plangebied vormt hooguit een zeer klein onderdeel van het foerageergebied van steenmarter. Andere niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten zijn niet bekend uit de omgeving (NDFP) en deze zijn ook niet te verwachten vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied.

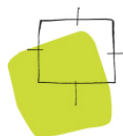
Het plangebied vormt geschikt landbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker of gewone pad, die zich kunnen voortplanten in watergangen in de ruimere omgeving van het plangebied. Voor deze soorten geldt in de provincie Flevoland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

Niet-vrijgestelde amfibieënsoorten zijn niet bekend uit de omgeving van het plangebied (NDFP). Deze zijn niet in het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van geschikt voortplantings- en landbiotoop en vanwege de bekende verspreiding.

Overige beschermde soorten uit de soortgroep vissen, reptielen en ongewervelden zijn niet in het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving van het plangebied (NDFP) en het ontbreken van geschikt biotoop.

TOETSING

Er gaan geen vogelnesten die jaarrond beschermd zijn verloren door de werkzaamheden in het plangebied. Indien de bosschage ten noordwesten van het huidige plangebied in de toekomst ook bij het plan betrokken wordt, dient te worden onderzocht of in deze bosschage wel nesten van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen aanwezig zijn. Bij uitvoering van het plan verandert het plange-

bied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals sperwer en ransuil, maar zal naar verwachting niet ongeschikt worden. Zo blijft tenminste een belangrijk deel van de bosschage langs de rand van het plangebied behouden. Het plangebied vormt bovendien hooguit een klein onderdeel foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten. In de omgeving van het plangebied is in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten treden dan ook niet op.

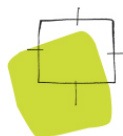
Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van algemene vogelsoorten kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Indien aan de westrand van het plangebied bomen in de bosschage gekapt worden, gaan mogelijk vleermuisverblijfplaatsen verloren. Indien hier bomen gekapt worden, is aanvullend vleermuisonderzoek nodig om te bepalen of vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn. Op basis daarvan kan worden bepaald of een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd. Indien de bosschage ten noordwesten van het plangebied in de toekomst bij het plan wordt betrokken, dient ook hier te worden onderzocht of vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn.

Door de ontwikkelingen verandert het gebied wel als foerageergebied van vleermuizen, maar het zal niet ongeschikt worden als foerageergebied voor de te verwachten soorten. Zo blijft tenminste een groot deel van de bosschage langs de rand van het plangebied behouden. Bovendien is in de omgeving in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. De ontwikkelingen hebben dan ook geen negatieve effecten op foerageergebied van vleermuizen.

Doordat de strook opgaande beplanting langs de rand van het plangebied niet wordt onderbroken bij uitvoering van het plan, zoals de bosschage kunnen blijven dienen als vliegroute van vleermuizen. Een negatief effect op een belangrijke vliegroute van vleermuizen is niet aan de orde.

Bij uitvoering van het plan gaan geen verblijfplaatsen van de steenmarter verloren. Het plangebied vormt hooguit een zeer klein onderdeel van het foerageergebied van deze soort. Steenmarters foerageren graag in bebouwd gebied, zodat het plangebied na uitvoering van het plan naar verwachting niet minder geschikt zal zijn als foerageergebied en bovendien is in ruime mate alternatief foerageergebied voorhanden in de directe omgeving. Bij de aanleg van de bedrijven – kantoren en woningen zijn dan ook geen negatieve effecten op niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren te verwachten.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Flevoland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Voor de soortgroepen planten, reptielen, vissen en ongewervelden kunnen negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde soorten worden uitgesloten doordat het plangebied geen geschikt biotoop vormt voor deze soorten.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

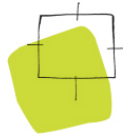
In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN – de voormalige Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland, dat voldoende robuust is voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN is voor provincie Flevoland uitgewerkt in het Omgevingsplan Flevoland en de bijbehorende Omgevingsverordening Provincie Flevoland.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het plangebied ligt op een afstand van circa 500 meter ten noorden en oosten van het dichtstbijzijnde in het kader van de Wnb beschermd gebied, te weten Natura 2000-gebied IJsselmeer. Tussen het Natura 2000-gebied en het plangebied ligt een dijk en de provinciale weg N352.

Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als NNN betreft de Urkervaart op circa 75 meter ten noorden van het plangebied. Tussen het NNN en het plangebied liggen bedrijfsgebouwen en woningen.

TOETSING

Door de ligging van het plangebied op vrij grote afstand van Natura 2000-gebied IJsselmeer, de inrichting van het tussenliggende gebied met een dijk en de N352 en de aard van het plan (de bouw van bedrijfsgebouwen en maximaal 4 inpandige woningen), kunnen de meeste negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde gebieden op voorhand uitgesloten worden. Alleen een effect door stikstofdepositie kan in potentie over deze grote afstand optreden bij de bouw van de bedrijfsgebouwen en maximaal 4 inpandige woningen. Daarom is voor dit plan een Aerius-berekening uitgevoerd. Uit de Aerius-berekening komt naar voren dat het plan niet leidt tot een toename van stikstofdepositie in stikstofgevoelige habitats of leefgebieden van soorten in Natura 2000-gebieden. Het plan leidt niet tot (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden.

Tussen de Urkervaart en het plangebied zijn bedrijfsbebouwing en woningen aanwezig. De bouw van bedrijfsgebouwen en maximaal 4 inpandige woningen op grotere afstand dan de bestaande bebouwing zal niet leiden tot negatieve effecten op de Urkervaart die onderdeel vormt van het NNN. Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van de ontwikkeling een mogelijk nog onvoldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Indien aan de westrand bomen met holtes worden gekapt, treden mogelijk negatieve effecten op vleermuizen op. In dat geval is nader onderzoek naar vleermuizen nodig om te bepalen of verblijfplaatsen verloren gaan en of een ontheffing van de Wnb voor beschermde soorten moet worden aangevraagd. Daarnaast dient bij de planning en uitvoering van het plan rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedenbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening.